

De Vlaamsche Meesters in l'Ermitage.

handelen en bewegen, ieder naar zijn aard en zin, maar allen met gepastheid en waarheid; enkele tikjes met een dun penseeltje en hunne trekken zijn op het doek getooverd, met de kleur en het licht en het leven hun eigen. Er is zoo weinig inspanning, zoo weinig zoeken en rondtasten en hertoetsen te bemerken in Teniers' schildering, dat men ze haast voor oppervlakkig zou gaan houden, indien het weinige werk, dat hij er aan besteedt, dan weer geen bewondering wekte over het vele dat er door verkregen wordt.

Wij loochenden het dat Teniers zijn trant voor het grootste deel van Brouwer zou afgezien hebben; wij loochenen niet dat hij hem wel iets verschuldigd was. Vooreerst kan hij van zijn tijdgenoot die dunne, doorschijnende verfleeging bewonderd en geleerd hebben, die wij in zijn eigen werken weervinden. Ook nog het verheffen van de stille, fijne tonen door een schelle, klinkende noot. Een roode muts, een blauwe pet, een witte hemdsmouw brengen in Brouwers dommeling opgewektheid en helderheid: dit is ook het geval bij Teniers en zijn *Dorpsherberg* van 1644 (n°. 709) is er een voorbeeld van. In het stille, zachtgrijsgroene landschap staat een taveerne, vóór welke, rond een tafel, een boerin en vier boeren zitten; de waardin gaat haar woning binnen. Een der personages draagt een blauwgroene jak, een andere een wit hemd, een derde heeft een roode muts in de hand, een vierde een roode pet op het hoofd; al die glimmende tonen op dien soberen en toch kostelijken achtergrond maken het prettigste kleurspel uit dat men wenschen kan, met weinig stof maar met veel smaak en handigheid verkregen. Bij Brouwer ook kon Teniers de verschrompelde boertjes leeren kennen hebben, die hij soms in zijne kroegjes plaatst. De gezonde, gespierde, door zon en lucht gebruinde dorpelingen, met den breeden, rooden borstrok om de lenden en de pet schuins en zwierig op het hoofd, onvermoeibaar in het dansen, onverzaadbaar in het drinken, ontembaar in het minnekoozen, zijn van hem; maar de gedrukte, geploide, benauwde stumperds, die zwiingend en zittend aan hun pijpje smaken en aan hun glaasje zabberen kan hij wel van Brouwer overgenomen hebben.

Hij was geen droomer, geen schepper van het fantastisch leven en echter schilderde hij herhaaldelijk de Bekoring van den H. Antonius. De Ermitage bezit er ook eene (n°. 671), maar zonder overdaad in de spokerij. De eremijt zit aan een tafel te bidden, een gehorend besje toont hem een jonge dame, die op hem afkomt en onder wier fluweelen bouwen een vogelpoot en een staart uitkomen. Verleidelijk ziet zij er niet uit, en afschrikwekkend zijn evenmin de kikvorsch, die te paard rijdt op het geraamte van een monster en de wangedrochten, die een bezem houden of klarinet spelen. Het is een onschadelijk, haast fatsoenlijk spokerijtje, sterk verschillend van de dolzinnige monsters van Hieronymus Bosch en van Peter Breughel. Men ziet het: de zon is opgestaan en heeft de nachtspoken verjaagd. Tot het fantastische in Teniers werk behoort ook de *Apenkenken* (n°. 699), die wij hier aantreffen, een onderwerp dat hij wel meer behandelde dat van zijn vinding was en dat hij met vlugge hand en grappigen humor schilderde.

Teniers heeft dus van velen geleerd, niemand heeft hij bepaald nagevolgd; hij was een zoon van zijnen tijd, maar ook een geboren kunstenaar; hij wist zich te volmaken uit wat vóór hem was gedaan, maar hij was en bleef eigenaardig: de vlugge penseeler, de kiesche en rijke kolorist, de herschepper van het licht, de zanger van de pret op den buiten, van het lustige leven overal, de bewonderaar der natuur en de verheerlijker van het genot dat het vaderlandsche veld in al zijn eenvoud met zijn groen en zijn licht en zijn lucht van alle dagen ons geven. Hij was een boerenschilder, maar geen boersche kunstenaar; integendeel hij was een aristocraat van top tot teen in het leven en in zijn werken: zijne menschen zoowel als zijne landschappen, zijn kleur en zijne penseeling zijn voornaam. De daden, die hij verhaalt zijn wel niet immer bijzonder deftig, maar hij verhaalt ze vlug zonder op het aanstootelijke nadruk te leggen; hij omsluiert ze met den adel van zijn geest en maakt ze tot uitingen van het natuurleven, waar geen onfatsoenlijkheid in te vinden is.

Moesten wij een stuk aanduiden in de Ermitage waar al zijn gaven en eigenaardigheden voordeeligt zijn in samengevat, wij kozen zijn